

Російські підручники, завезені окупаційною владою до школи у селищі Борова на Харківщині, Україна. Фото зроблене у листопаді 2022 року. © 2022 Human Rights Watch

«Постколоніальна Україна як самостійна держава спілкується з іншими державами світу на дипломатичному та державному рівні, відстоюючи українські інтереси. На жаль, цього не можна сказати про взаємовідношення української мови з іншими мовами світу. Тут Україна ще далі застрягла в колоніальному трясовинні. Як можемо собі пригадати, політика колоніальної імперії була спрямована на те, щоб українців позбавити рідної мови. На це були всілякі прийоми: поступова ліквідація та усунення самотніших українських слів зі словників та зневажливе окреслення тих, що залишилися, як «застарілі», «архаїчні», «діалектизми» тощо; їх заміна російськими словами та кальками; заборона відмінків (кличний) та букв-фонем (г). Як знаємо, се було спрямоване на те, щоб українська мова виглядала як недолугий діалект російської мови. Іншими словами, українцям не було дозволено вимовляти англійські слова так, як їх вимовляють англійці, американці чи канадці, а тільки так, як їх вимовляють росіяни. Наслідки того насильства закорінилися так міцно, що Україна їх ще не позбулася до сьогодні.

Читайте також: **Між «не було, нет і бить не может» і «какая різниця». Хто не вважає українську мову цінністю?**

Чому ця російська «обробка» була така шкідлива? Справа в тому, що українська мова володіє багатшим фонемним фондом, ніж російська, для правильного відтворення англійських чи німецьких слів.

Ясна річ, що колоніальну владу це ніяк не влаштовувало, і тому передача чужих слів українськими фонемними та лесемними засобами не бралася взагалі під увагу. Чуже слово писалося, а тим самим і вимовлялося, бо ж українська мова фонетична, тільки і виключно так, як воно було написане в російській, також чужій, мові. Отже всі, ради власної безпеки або за інерцією, писали ці слова «по-російськи», що не раз спотворювало вимову даних слів. І так декілька поколінь українців виросло, зовсім не знаючи, як насправді звучать ці «англійські» чи «німецькі» слова в устах англофонів чи германофонів, приймаючи зросійщені чужі слова за чисту монету.

Тепер існує самостійна Українська держава, однак тавро і навички колоніальних часів поки що не зникли. Біда не тільки в тому, що вже вийшло багато спотворених англійських слів в українську мову, але весь час доходять нові слова, і їх даліше мавпують з російської мови!

Подібні проблеми виникають також з німецькою мовою, однак вони зустрічаються рідше, бо сьогодні германізмів не є популярні, і тому їх згадаємо лише побіжно. В основному маємо до діла з неправильною передачею фонем «га», «ге» і «ха» в географічних назвах та іменах власних. Можна навіть сказати, що настало деяке погіршення ситуації, бо, наприклад, ще не так давно ім'я «Hans» писалося правильн як «Ганс» – а тепер незнати звідки появилася «Ханс».

Таке хакання також почало з'являтися в іменах Helmut, Horst (писаних як Хельмут, Хорст) та інших. Окрім того, треба додати передавання німецької комплексної фонемі «ei» (що має звучати «ай») як «ей». Наприклад, зустрічаємо писання прізвища Einstein як «Ейнштейн» замість, правильно, Айнштайн, слова Grossmeister як «гросмейстер» замість правильного гросмайстер (та ж це слово походить від слова майстер!).

Писання англійських слів кирилицею – але українською повинно давати змогу читачеві вимовити дане слово подібно до його вимови англофонами. Інакше будемо мати до діла з двома англійськими мовами: нормальною, вживаною англофонами, та шкандибаючою на російських фонемних милицях, що пропхалася в українську мову.

Читайте також: **Чи приречена аморальна влада?**

Коли писати англійське слово кирилицею так, що замість «ге» написано «га», то читач так і буде його вимовляти. При зустрічі з англофоном його або не зрозуміють, або зрозуміють фальшиво. У першому випадку він буде казати слово-нонсенс, якого нема взагалі в англійській мові (наприклад грін замість грін). У другому випадку слово, яке він вимовлятиме, таки існує в англійській мові, але має зовсім інше значення, ніж він думав. Чейже багато людей можуть собі ще пригадати дипломатичний скандал, коли американського віце-президента Гора вітали як містер Гор, що є не тільки неправильно, але і вельми образливо.

Губернатора Канади, українського походження, Гнатишина вітали в Україні транспарантом «Welcome Mr. Gnatishin», хоч у його документах скрізь написано виразно латинкою «Hnatyshyn». Мабуть, взято прізвище Гнатишин написане по-українськи, але читане по-російськи, і вже звідти добирали англійські букви, не потрудившись глипнути, як його прізвище пишеться по-англійськи в Канаді. Таких прикладів можна знайти більше.

Українська «г» це англійська «h», українське «г» це англійське «g», а українське «х» це англійське «kh». Деякі приклади, коли заміна звуку «ге» звуком «га» веде до слів іншого значення, подані в таблиці.

gag (гер' = затичка, жарт) -> hag (гер' = відьма)

gash (геш = розріз, рана) -> hash (геш = січене м'ясо)

gale (гейл = шторм) -> hale (гейл = здоровий)

gall (гол = жовч) -> hall (гол = зал)

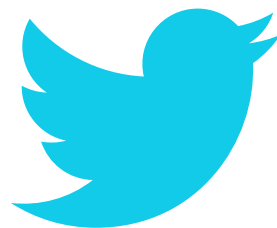
garden (гарден = сад) -> harden (гарден = тверднути)

gad (гед = гострий прилад) -> had (гед = мав)

gaggle (гер'л = стадо гусей) -> haggle (гер'л = торгуватися)

gallows (геловс = шибениця) -> hallows (геловс = освячує)

gam (гем = стадо китів) -> ham (гем = шинка)

gauze (гоз = марля) -> hose (гоз = гумова труба)

gaunt (гонт = вихуділий) -> haunt (гонт = періодично з'являється як привид, дух)

dawk (гок = придивляється) -> hawk (гок = сокіл)

Gaul (гол = старовинна Галія) -> haul (гол = перевозити)

gay (гей = веселий, гомосексуал) -> hay (гей = сіно)

gaze (гейз = приглядатись) -> haze (гейз = мряка)

gang (генг = банда) -> hang (генг = вішати)

gate (гейт = брама) -> hate (гейт = ненависть)

gas (гез = газ) -> has (гез = має)

geld (гелд = каструвати) -> held (гелд = тримав)

gill (гіл = зябро риби) -> hill (гіл = горбок)

gilt (гілт = позолочений) -> hilt (гілт = рукоять меча)

girl (герл - дівчина) -> hurl (герл = метати)

goal (голь = мета) -> hole (голь = діра)

gobble (гобл = жерти) -> hobble (гобл = перешкода)

gold (голд = золото) -> hold (голд = тримати)

good (гуд = добрий) -> hood (гуд = капюшон)

got (гот = дістав) -> hot (гот = гарячий)

goof (гуф = недогляд) -> hoof (гуф = копито)

guide (гайд = провідник, гід) -> hide (гайд = шкура, ховати)

gun (ган = пальна зброя) -> Hun (ган = член плем'я гунів)

gum (гам = гума) -> hum (гам = шум)

gull (гал = чайка) -> hull (гал = шкірка)

gush (гаш = злива) -> hush (гаш = тиша)

gut (гат = кишка) -> hut (гат = хатинка)

girdle (гердл = пояс) -> hurdle (гердл = перешкода)

ghost (говст = дух) -> host (говст = господар)

gore (гор = закипіла кров) -> whore (гор = повія)

goose (гуз = гуска) -> whose (гуз = чий)

Клопоти також виринають у писанні «и» там, де треба писати «і». Наприклад, появилася багато англіцизмів типу marketing, monitoring, які пишуться як маркетинг, моніторинг, сюди також входить боксерський «ринг». <...>

Тут можна би згадати, що в деяких школах англійської мови в Україні – наскільки мені відомо – ще до сьогодні вчать не англійської, а русо-англійської мови, не вживаючи там, де треба, фонему «ге», і хакаючи там, де має бути фонема «га». Але погляньмо на хаос в писанні прізвищ, де приходять фонему «га», «ге» та «ха». <...>

Дехто скаже: «та ми вже до тих перевернутих слів звикли – нам трудно перевчитися», ці слова вже «узвичаєні» тощо. Все ж таки, треба здати собі справу, що ці спотворені слова належать до того самого типу «узвичаєнь», якими були славословлення Сталіна, заборона виїзду за кордон, заборона мати чужу валюту, заборона різних форм приватної власності, кожночасна можливість арешту та заслання – або ще гіршого.

Всіх тих інших «узвичаєнь» українці позбулися, і за ними не жаліють, тож нема причини судорожно триматися цього мовного узвичаєння, як якоїсь святої реліквії. Повага до України та українців у світі може від усунення такого «узвичаєння» тільки зрости! Це було б також ще одним доказом, що місце України в Європі а не в Євразії, куди її дехто хотів би запахати».

Читайте також: **Міфи про російське походження Одеси й особливу ностальгію одеситів за СРСР**

Доктор економічних наук Степан Вовканич наголошував: «Перманентне передавання чи непередавання інформації (а тим більше суворе переслідування і цілеспрямована заборона передач) рідною мовою як від предків до нащадків, так і всередині поколінь має доленосне значення для розвитку кожної нації, її суспільного інтелекту, для можливостей рівнопартнерської інтеграції тієї чи іншої країни в систему світового інформаційного, освітнього, наукового, мислительного простору.

Звідси стає дедалі зрозумілішою життєва необхідність безперервного зв'язку поколінь, який зумовлює складну низку проблем взаємозалежності інформації і нації, мови і держави; проблем, які часто формулюються так: є мова – є нація, а є нація – є держава. Отже, немає мови – немає держави».

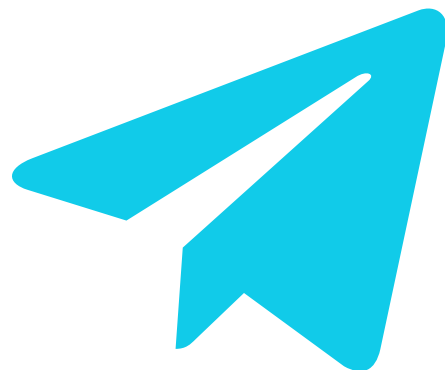
Цю загрозу на території колишнього ССРП дуже добре усвідомлюють передусім в Литві, Латвії та Естонії.

Олег К. РОМАНЧУК для «Аргумент»

Читайте також:

- **Як Росія століттями знищувала українську мову**
- **Валуевський циркуляр як механізм уничтоження всего украинского**
- **Історії українців, які заговорили російською, "бо так робили усі", але врешті повернулись до рідної мови**
- **Як тоталітарна Росія русифікувала схід України і як намагається робити це зараз**
- **Чим є українська мова?**
- **Спасати себе і спасати ціле людство - місія українців**
- **Як Росія відбирала у Донбасу українську мову: «Мовчати українською»**

Share 0

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів Сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розмічених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com